

TOIMINTASUUNNITELMA 2024

KULTTUURIPALVELUT

Annina Ärölä, kulttuurijohtaja 2.2.2024

KULTTUURIPALVELUT

- Kulttuuripalvelut järjestää eri ikäryhmät huomioon ottaen monipuolisia ja helposti lähestyttäviä kulttuuritapahtumia ja luentoja kuntalaisille. Kulttuuritarjontaa muokataan mahdollisuuksien mukaan kuntalaisilta kuntalaisten toiveet ja tarpeet huomioiden.

Tehtävämme on

- käydä avointa keskustelua kuntalaisten kanssa kulttuurin tarpeista ja mahdollisuuksista
- ylläpitää ja luoda uusia yhteistyökontakteja
- ammentaa voimaa paikallisuudesta.
- kannustaa kuntalaisia osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen.

LAKI KUNTIEN KULTTUURITOIMINNASTA

Kulttuuripalveluiden suunnittelua ja palveluiden toteuttamista ohjaa laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019).

”Lain tavoitteena on tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen, edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja luoda edellytyksiä elinvoiman kehittymiselle.”

Pirkanmaan alueellinen kulttuurihyvinvointisuunnitelma sisältää suosituksia, jotka antavat näkökulmia ja työkaluja kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen taiteen ja kulttuurin keinoin.

ORIVEDEN KAUPUNKISTRATEGIAN MUKAISET TAVOITTEET KULTTUURIPALVELUISSA

Oriveden kaupunkistrategia jakaantuu kolmeen kokonaisuuteen: vahvistamme elinvoimaamme, edistämme asukkaiden hyvinvointia ja johdamme innovatiivisesti ja kestävästi. **Oriveden kaupungin elinvoimaohjelmassa** kulttuuri nähdään osana hyvän elämän tavoitekokonaisuutta. Tavoitteena on mahdollistaa paljon kulttuuritarjontaa ja tarjota ympäri vuoden hyvät harrastusmahdollisuudet. Lisäksi tavoitteena on olla mukana kylien elävöittämisessä sekä yhteisöllisyyden edistämisessä.

Vahvistamme elinvoimaa

- Tarjoamme ja mahdollistamme kiinnostavia ja innostavia tapahtumia ja tilaisuuksia kuntalaisille ja matkailijoille yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

- Teemme Orivettä tunnetuksi ja osallistumme innostavasti kaupunkimarkkinointiin yhdessä muiden kaupungin yksiköiden kanssa.
 - Edistämme osaltamme sarjakuva- ja villasukkapääkaupunki-teemojen hyödyntämistä.
- Edistämme paikallisten kulttuuri- ja matkailutoimijoiden verkoston toimintaa.
- Teemme seudullista yhteistyötä muiden kuntien kanssa ja etsimme ratkaisuja ja mahdollisuuksia kulttuurin elävöittämiseksi ja uusien toimintatapojen löytämiseksi sekä kulttuurin alan ammattilaisen työllistämiseksi.

Edistämme asukkaiden hyvinvointia

- Vahvistamme kuntalaisten osallisuutta: kulttuurihyvinvoinnin kumppanuuspöytä, Yhdistysrehvit ja Seurafoorumi sekä muut yhteistyötä edistävät verkostotapaamiset. Toimintamallit pyritään juurruttamaan osaksi vuotuista toimintaa, samalla aktiivisesti arvioiden niiden kehittämistarpeita.
- Kehittämme ja käynnistämme kulttuuriluotsitoimintaa.
- Tarjoamme matalan kynnyksen kulttuuritoimintaa eri kohderyhmille yhteistyössä eri toimijoiden kanssa: kulttuurikasvatus, varhaiskasvatus, perusopetus, lukio, erityistä tukea tarvitsevat, ikäihmisten palvelut.
- Tuottamme kulttuuripalveluja myös kylille.
- Lisäämme asuinympäristön viihtyvyyttä olemalla mukana toteuttamassa julkisen taiteen prosenttiperiaatetta kaupungin rakennus- ja investointihankkeissa.

Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi

- Huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista ja osaamisen kehittämisestä.
- Olemme aktiivisina toimijoina edistämässä palvelukeskuksien ja yksiköiden välistä yhteistyötä ja tiedotamme aktiivisesti toiminnastamme.
- Olemme mukana kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia edistävissä toimenpiteissä, kuten kulttuurinen vapaaehtoistoiminta, kulttuurihyvinvoinnin edistäminen sekä laadukkaiden kulttuuripalvelujen tuottaminen.
- Laadimme kulttuuristrategian osana seudullista hanketta.

OSALLISUUDEN EDISTÄMINEN

Kumppanuuspöytä -toimintamalli vakiinnutetaan osaksi kaupungin osallisuutta edistäviä kehittämiskanavia. Huomiota kiinnitetään toimintamallin käytäntöjen arviointiin sekä tarvittaviin kehittäviin toimenpiteisiin. Kulttuurihyvinvointi tarkoittaa taiteen ja kulttuurin hyödyntämistä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Kumppanuuspöytään ovat tervetulleita kaikki aiheesta kiinnostuneet kuntalaiset ja paikallisyhteisöjen edustajat. **Kulttuurihyvinvoinnin kumppanuuspöydässä** pohditaan erilaisia tapoja lisätä kulttuurin saavutettavuutta ja ihmisten löytämistä kulttuurin pariin.

Yhdistysrehvit kokoaa yhteen yhdistystoimijat kaksi kertaa vuodessa. Tavoitteena on jakaa tietoa, suunnitella yhdessä ja pohtia yhteistyön mahdollisuuksia. Yhdistysrehvit on toiminut **seurafoorumin** kanssa yhteisenä kokoontumisena ja seurafoorumin eriyttämistä kulttuurin ja liikuntapalvelujen erillisiksi kokoontumisiksi pilotoidaan. Yhdistetyn yhdistysrehvit ja seurafoorumin koollekutsujana on toiminut kansalaisopiston rehtori. Yhdistysrehvit voivat olla osa kansalaisopiston toimintaa ja

seurafoorumi liikuntapalvelujen toiminnan osana, jolloin vastuut jakautuvat kansalaisopiston rehtorin ja liikuntapäällikön kesken.

Kulttuuri- ja matkailutoimijoiden verkosto kokoaa paikalliset toimijat yhteisen pöydän äärelle. Tavoitteena on tehdä yhteistä suunnittelua ja kehittämistyötä sekä järjestää tarpeiden mukaista koulutusta.

KOHDERYHMÄT

- Lapset ja nuoret (varhaiskasvatus, perusopetuksen oppilaat, nuoret)
- Aikuiset (työikäiset)
- Ikääntyvät ja ikäihmiset (ikäihmisten palveluyksiköt)
- Erityisryhmät (erityistä tukevat tarvitsevat henkilöt)

TAPAHTUMAT

Monipuoliset kulttuuripalvelut ja kuntalaisten elämänlaatuun ja hyvinvointiin panostaminen ovat tärkeä osa kunnan vetovoimaa. Tapahtumia suunnitellaan niin, että ne herättävät kiinnostusta niin paikallisesti, kuin laajemmaltikin. Ammattiesiintyjien kaupunkiin tuomiseksi selvitetään lipunmyyntijärjestelmän käyttöönottoa ja/tai yhteistyötä Pro Oriveden kanssa.

Tapahtumatuotannon vastuuta pyritään siirtämään kaupungin ulkopuolisille toimijoille mahdollisuuksien mukaan. Tällöin on mahdollista turvata kulttuuripalvelut kaupungin sisäisen ja sidosryhmäyhteistyön kautta suoraan kohdistetuille kohderyhmille, kuten ikäihmiset, erityistä tukea tarvitsevat sekä varhaiskasvatuksen ja peruskoulun piirissä olevat. Tarvittaessa kulttuuripalvelujen edustaja osallistuu tilaisuuksiin ja foorumeihin, joissa käydään keskustelua kulttuurista ja sen tarpeista.

Suunnitteilla vuodelle 2024

- Lasten Pirkkaset –lasten kulttuurikuukausi helmikuussa, kohderyhmänä varhaiskasvatuksen lapset ja 1.-6. luokkien oppilaat. Teatteri Snorkkelin Tosisatu -esitykset Kampuksella
- Kansallinen veteraanipäivä 27.4. järjestetään yhteistyössä koulujen kanssa.
- Huhti-toukokuussa Teatteri Siperian vierailuesitys tai -esitykset
- 7.5. Kansallisteatterin Break -näytelmän vierailuesitys Oriveden lukiolla
- 23.5. Sellokonsertti: koululaiskonsertit yhteiskoululle, yleisölle avoin iltakonsertti Suojalla.
- Keväällä teatteri- ja/tai konserttiretki yhteistyössä Juupajoen kulttuuripalvelujen kanssa
- Oriveden Vanhat talot ja pihat –tapahtumassa pidetään välivuosi ja tapahtuma toteutetaan yhteistyössä sidosryhmien ja paikallisten toimijoiden kanssa vuonna 2025. Tavoitteena on mm. kulttuuriperinnön vaaliminen, matkailun ja osallisuuden edistäminen.
- Syyskuussa Peltokurki- orkesteri vierailee Oriveden kaupunginkirjastolla
- 20.9. Mathias Sandbergin konsertti Suojalla
- Vanhusten viikko lokakuussa
- Marraskuussa Ruudun takaa – Orivesi
- Marraskuussa Oriveden joulunavaus.
- 5.12. Musiikkia isänmaalle

- 6.12. Itsenäisyyspäivän juhla
- Kansalaisopiston alla toimivat esiintyvät ryhmät; kuorot, lauluryhmät, orkesterit, bändit, instrumenttiopiskelijat, teatteriryhmät ja tanssiryhmät jne. tuottavat lukuisia esityksiä ympäri vuoden kuntalaisten iloksi.
- Näyttelyt; kuvataiteilijat, kansalaisopiston ja koululaisryhmien näyttelyt ym.
- Lisäksi muuta ohjelmaa ja yksittäisiä tilaisuuksia, jonka sisällöt ja ajankohdat täsmentyvät vuoden mittaan.

HANKKEET JA PROJEKTIT

Hankkeiden ja projektien avulla on tarkoitus löytää keinoja vastata kaupungin strategiaan tavoitteisiin.

- **Operaatio Pirkanmaa -kulttuuripääkaupunkihaun jatkohankkeen** tavoitteena on seudullisen yhteistyön tiivistäminen ja uusien toimintatapojen kehittäminen sekä hyvien käytäntöjen jakaminen. Kunnille tarjotaan vuoden aikana erilaisia ohjelmia ja tapahtumia. Samassa yhteydessä on tarkoitus hyödyntää Pirkanmaan Kulttuuripankin tarjontaa. Vuodelle 2024 kunnille on tarjottu niiden tarpeisiin suunnattuja kehittämistyöpaketteja. Orivesi osallistuu kahteen työpakettiin:
 - Kulttuuri strategisena osana kuntien kehittämistä, jossa mukana ovat kansalaisopiston rehtori sekä tiedottaja.
 - Kulttuurimatkailun mahdollisuudet -pakettiin, johon osallistuvat kansalaisopiston rehtori, yrityskoordinaattori sekä yhteistyökumppanina paikallisena kulttuurin toimijana Kulttuuriosuuskunta Pro Oriveden edustaja.
- **Kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaus Pirkanmaalla (KUPPI) -hanke** päättyi vuonna 2023. Hankkeessa kehitettiin ratkaisuja siihen, miten kulttuurihyvinvoinnin palvelut saataisiin entistä tasapuolisemmin kuntalaisten käyttöön, ja väestön hyvinvointia saataisiin siten edistettyä taiteen ja kulttuurin keinoin. Orivedellä hankkeen jatkona toteutuvat kulttuuriluotsitoiminnan ja Kaiku -kortti pilotointia käynnistämiseen tähtäävät toimenpiteet.
- **Kulttuuri ja taide virtaa –hanke**, Opetus- ja kulttuuriministeriön tukema hanke päättyi vuonna 2023. Hankkeen tuottama merkittävä kokonaisuus on Pirkanmaan Kulttuuripankki. Se on verkkoalusta, jonka avulla saatetaan yhteen taiteen ja kulttuurin tekijät, tuottajat ja tilaajat.
- **Seutumuseotoimintaan** osallistuminen on ollut tärkeä osa yhteistyön tiivistämistä paikallisesti ja seudullisesti muiden kuntien ja Pirkanmaan maakuntamuseon kanssa. Seutumuseotoiminnan päätyttyä tavoitteena on museoiden toiminnan tukeminen kohdistaen tarpeet kunkin museon yksilöidyt tarpeet huomioiden.
- **Yhteistyösopimukset** merkittävien paikallisten kulttuurin toimijoiden kanssa edistävät yhteistyötä sekä kulttuuripalvelujen vaikuttavuutta ja jatkuvuutta paikkakunnalla.
- **Kansainvälistymisen** edistämistä käynnistetään yhteistyössä kansalaisopiston kanssa.

AVUSTUKSET

• Taiteilijan apuraha/t	• Kulttuuripalkinto
• Toimintakorvaukset	• Harkinnanvaraiset avustukset

YHTEISTYÖ

Ylläpidämme yhteistyötä

- paikallisten yhdistysten ja toimijoiden kanssa, yhteistyön syventäminen hyvinvointi- ja elämänlaatupalveluiden sisällä sekä muiden toimialojen kanssa
- hyvinvointialueen edustajien kanssa.
- kasvatusta- ja opetuspalvelujen kanssa
- kulttuurikipinän toteuttajien kanssa
- paikallisten taidetoimijoiden- ja oppilaitosten kanssa
- Tampereen kaupunkiseudun toimijoiden kanssa
- Juupajoen kunnan kulttuuripalvelujen kanssa, kuten yhteiset retket (teatterit, taidenäyttelyt jne.)
- Kuhmoisten kunnan kulttuuripalvelujen kanssa
- kaupungin muiden yksiköiden kanssa kansainvälisyyden edistämiseksi

Yhteistön foorumit mm.

- Julkisen taiteen työryhmä, koollekutsuja
- Hyvinvointityöryhmä, jäsen
- Markkinointiryhmä, jäsen
- Kulttuurihyvinvoinnin kumppanuuspöytä, koollekutsuja
- Kulttuuri- ja matkailutoimijoiden verkosto, koollekutsuja yhdessä yrityskoordinaattorin kanssa
- Lasten Pirkkaset -työryhmä, jäsen
- Pirkanmaan kulttuurityöntekijät
- Pro Orivesi – työryhmä, koollekutsuja
- Operaatio Pirkanmaa –hanke, Oriveden yhteyshenkilö
- Taiteen perusopetuksen Tampereen kaupunkiseudun foorumi, jäsen